

શ્રી આત્માનંદ પ્રકાશ

SHREE ATMANAND PRAKASH

પુસ્તક : ૯૭ ❑ અંક ૩-૪

પોપ-મહા

જાન્યુઆરી-ફેબ્રુઆરી : ૨૦૦૦

❑ આત્મ સંવત : ૧૦૪ ❑

❧

❑ વીર સંવત : ૨૫૨૬ ❑

❧

❑ વિક્રમ સંવત : ૨૦૫૬ ❑

ધર્મો હાહિસામવલમ્બમાનો હિસાતે આવિર્ભવિતા કથં નુ ? ।
ન વારિતો હિ પ્રશ્નવન્તિ પાથો- રુહાણિ વહ્યોર્જનિમાપ્નુવન્તિ ।

ધર્મની સિદ્ધિ અહિંસાના પાલન પર નિર્ભર છે,
પછી તે હિંસાર્થી કેમ થાય ?

પાણીમાં ઉત્પન્ન થનાર કમળ અગ્નિમાંથી કેમ પેદા થઈ શકે ?

Merit (Dharma) which accrues from non-injury,
can never accrue from injury, Lotuses which
grow in water, can never have their
growth in fire.

(કલ્યાણભારતી એપ્રિલ-૫ : ગાથા-૪૨ * પૃષ્ઠ ૩૪૬)

મનુકમણિકા

ક્રમ	લેખ	લેખક	પૃષ્ઠ
(૧)	તુજ ગુણ ગાવા રે....(કાવ્ય)	રજુકર્તા : મુકેશ સરવૈયા	૨૫
(૨)	જીવન સાગરને તરવા હળવા ફુલ થવું જરૂરી છે....	—મહેન્દ્ર પુનાતર	૨૭
(૩)	પૂ. શ્રી જ'ખૂવિજયજી મહારાજ સાહેબના વ્યાખ્યાનો (ગતાંકથી ચાલુ * હપ્તો : ૧૭મો)	—	૩૧
(૪)	ફાગણ શુદ્ધ તેરસની પાલીતાણા-શત્રુજયની છ ગાઉની યાત્રા	—શ્રી દિવ્યકાંત સહોત	૩૫
(૫)	શ્રી જૈન આત્માનંદ સભા આયોજિત યાત્રા પ્રવાસ	અહેવાલ : મુકેશ સરવૈયા	૩૬
(૬)	કરેલા કરમ કોઈનેય છોડતાં નથી	—શ્રી મનુભાઈ ગઢવી	૩૮
(૭)	અહિંસા	— નરોત્તમદાસ અમુલખરાય કપાસી	૪૨
(૮)	માનવતા શત્રુતાને નથી ઓળખતી	—લક્ષ્મીકાંત છ. સંઘવી	૪૬

આ સભાના નવા પેટ્રન મેમ્બરશ્રી

(૧) શ્રીમતિ વિલાસબેન જે. શેઠ (સાવરકુંડલાવાળા)

[હાલ : સાયન-મુંબઈ-૨૨]

(૨) શ્રીયુત ચંદ્રકાંતભાઈ બાબુલાલ શાહ — હૈદરાબાદ

સાવધાન રહેજો....

નીંદર લેવા માટેની આપણી પથારી મુલાયમ અને કુણી હોય.... આપણા જ બગીચામાં વાવેલા શુભાષ-ચંપાની સુવાસ બારીમાંથી આવતી હોય....

જમ્યા પછી સુગંધીદાર પાન ખાતા ખાતા સરસ મજાની મનગમતી ટેસ્ટ

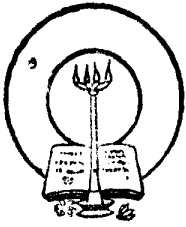
પથારીમાં બેસીને સાંભળતા હોઈએ ત્યારે જો મસ્તક ઉપર

સુતરના કાચા તાંતણે બાંધેલી ખુલ્લી તલવાર લટકતી હોય તો?.... બધું જ નિરસ....

સંસારના બધા જ કહેવાતા સુખોને નિરસ બનાવી દેતી મોતની લટકતી તલવાર

આપણા શિરે પ્રત્યેક પળે લટકાયેલી જ છે.... એક જ પળ અને ખેલ ખતમ....

સાવધાન થવાની જરૂર છે....

શ્રી આત્માનંદ પ્રકાશ

તંત્રી : શ્રી પ્રમોદકાન્ત ખીમચંદ શાહ

તુજ ગુણ ગાવા રે....

(રાગ : જય જગદીશ હરે....)

જય શંખેશ્વર સ્વામી, પ્રભુ શંખેશ્વર સ્વામી;
ચરણ કમળ તારા સેવીને, ઉભો શીર નામી. ॥ ૧ ॥

તુજ નામે દુઃખ દૂર થાયે, સુખ સહુ કોઈ પામે,
સ્વામી સુખ સહુ કોઈ પામે;
તુજ ગુણગાન જે ભાવે ગાયે, અવિચળ સુખ પામે. ॥ ૨ ॥

તુજ સરીખો નહિ દેવ જગમાં, પરમ દયાળુ દેવ,
સ્વામી પરમ દયાળુ દેવ;
સુરનર મુનિવર ભાવ ધરીને, કરતા તારી સેવ. ॥ ૩ ॥

પ્રભુ જગતનો સ્વામી પ્રભુ તું, સહુનો તારણહાર,
સ્વામી સહુનો તારણહાર;
હાથ જોડીને અરજ કરું છું, ઉતારો ભવથી પાર ॥ ૪ ॥

જે કોઈ તારું ધ્યાન ધરશે, ભવથી એ તરસે,
સ્વામી એ ભવથી તરસે;
ગાયે સેવક શર્મા તમારો, આશા સહુ ફળશે. ॥ ૫ ॥

રજૂકર્તા : મુકેશ સરવૈયા

મૈત્રીભાવનું પવિત્ર ઝરણું...

મૈત્રી ભાવનું પવિત્ર ઝરણું, મુજ હૈયામાં વહ્યા કરે;
શુભ થાયો આ સકલ વિશ્વનું, એવી ભાવના નિત્ય રહે.
ગુણથી ભરેલા ગુણીજન દેખી, હૈયું મારું નૃત્ય કરે;
એ સંતોના ચરણકમલમાં, મુજ જીવનનું અધ્યૈ રહે.
દીન, કુર ને ધર્મ બિહોણા, દેખી દિલમાં દદૈ રહે;
કરુણાભિની આંખોમાંથી, અશ્રુનો શુભ શ્રોત વહે
માર્ગ ભુલેલા જીવન પથિકને, માર્ગ ચીંધવા ઉભો રહું;
કરે ઉપેક્ષા એ મારગની, તો એ સમતા ચિત્ત ધરું.
વીર પ્રભુની ધર્મ ભાવના, હૈયે સૌ માનવ લાવે;
વેર-ઝેરના પાપ ત્યજીને, મંગળ ગીતો સહુ ગાવે.

‘ શ્રી આત્માનંદ પ્રકાશ ’ માસિક
ઉત્તરોત્તર પ્રગતિના
સોપાન સર કરે તેવી
હૃદયિક મનોકામના
અને શુભેચ્છા સહ....

શાહ શાંતિલાલ લાલચંદ-હારીજવાળા

“ શાંતિ સદન ”, ૧૩૨-વિજયરાજનગર, શાસ્ત્રીનગર સામે, ભાવનગર-૩૬૪ ૦૦૩
ટેલીફોન નં. : ૪૩૦૬૭૬

‘ શ્રી આત્માનંદ પ્રકાશ ’ માસિક ઉત્તરોત્તર પ્રગતિના સોપાન સર કરે
તેવી હૃદયિક મનોકામના અને શુભેચ્છા સાથે....

❏ ડી. એલ. શાહ ❏

❏ પ્રેસર કુકર, સીલીંગ ફેન, પલંગ, ઘડીયાળ, મીક્ષર, સ્ટીલ વાસણ
સરળ હુપ્તેથી ખરીદવા માટે મળે.

❏ ઇમ્પોર્ટ ક્લાવર, થર્મેવિર, કોકરી વેર, ફેન્સી પર્સ,
ગીફ્ટ આઇટમ, કાર્ડ્સ તથા હોમ એપ્લાયન્સની
અનેક વિવિધ વેરાઇટીઓ....

ધનલક્ષ્મી એજન્સી ડિપાર્ટમેન્ટ

❏ કાવેરી કોર્પોરેશન, નવાપરા, ભાવનગર ૩૬૪ ૦૦૧

❏ હવેલીવાળી શેરી, વેરાળખર, ભાવનગર ૩૬૪ ૦૦૧

ફોન : (૦૨૭૮) ૪૨૭૬૦૨

જાન્યુઆરી દેવુઆરી : ૨૦૦૦]

૨૭

જીવન સાગરને તરવા હળવાફૂલ થવું જરૂરી છે.....

- મહેન્દ્ર પુનાતર

શુભાચિંતન, મનન અને અનુશરણ માણસને પરમાત્માના દ્વાર સુધી પહોંચાડે છે. પ્રકૃતિએ દરેક માણસને શુભ કરવા માટે વધુ શક્તિ આપી છે અને અશુભ કરવા માટે એાછી ક્ષમતા આપી છે. આમ છતાં માણસ શક્તિ અનુસાર શુભ કાર્યો કરી શકતો નથી કારણકે તેમ કરવાની ઇચ્છા અને કામના નથી. ક્યારેક શુભ ઇચ્છાઓ જાગે છે, પરંતુ વિપરીત કામનાઓને કારણે શુભ ભાવનાઓનાં લોપ થાય છે. શુભ ભાવનાઓ ચાર વખત ભાવી હોય, પરંતુ એક વખત અશુભ ભાવના થઈ જાય તો શુભને સંકલ્પ એળે જાય છે. ભગવાન મહાવીરે કહ્યું છે કે 'ચેવીસ કલાક મંગળ ભાવનામાં જ રૂબેલા રહો. ઉંઠતા-ખેસતા, શ્વાસ લેતા અને શ્વાસ છોડતા માત્ર મંગળનું જ સ્મરણ કરો' શુભનું મંગળનું ચિંતન માણસને વધુ પારદર્શક બનાવે છે. આપણે સર્વનું મંગળ ઇચ્છતા હોઈએ ત્યારે ઠોઠના પ્રત્યે રાગ, દ્વેષ કે ધૃણા ઉદ્ભવે નહીં. જે કાંઈ જોઈએ, અનુભવીએ તેમાં શુભ વિચારો આવે. આવી મંગળની ભાવના પરસ્પર પ્રેમ અને સ્નેહના ઝરણાને વહેતા કરે છે. પ્રેમ-સ્નેહ અને ધૃણા-તિરસ્કાર પરસ્પર વિરોધી ભાવો છે. પ્રેમ અને સ્નેહ હોય તો ધૃણા અને તિરસ્કાર ઉદ્ભવે નહીં. માણસ જેવી ભાવના ભાવે છે તેવો તે થતો જાય છે. જેવું આપણે વિચારીએ છીએ તેવા આપણે પરિવર્તિત થતા જઈએ છીએ. જેવી ઇચ્છા રાખીએ છીએ તેવું મેળવીએ છીએ. શુભની ઇચ્છા હશે તો શુભ મળશે અને અશુભની ઇચ્છા હશે તો અશુભ મળશે.

મોહિત અને મૂર્ચ્છિત માણસ સત્ય તરફ ગતિ કરી શકતો નથી

માણસનું કાર્ય તેની ઇચ્છાની પૂર્તિ છે. દુર્ભાગ્યે આપણે ખોટું માગીએ છીએ. પ્રભુ પાસે જે માગવું જોઈએ તે માગતા નથી અને હાથ જોડીને કહેતા રહીએ પ્રભુ 'તું અમને સુખી અને સમૃદ્ધ બનાવજે. અમારી મનોકામના પૂર્ણ કરજે' નકામી વ્યથા ચીજો પાછળ આપણે ફાંફાં મારીએ છીએ અને તેની તમન્ના રાખીએ છીએ છેવટે આ બધું મેળવીને રહીએ છીએ આ બધું મળ્યા પછી પણ જીવન સમૃદ્ધ થતું નથી, ખાલીપો રહી જાય છે અરિ-હંતા મંગલ, સિદ્ધા મંગલ, સાહુ મંગલ એમ કહેતા રહીએ તો એવી આકાંક્ષા જાગશે. જાણે-અજાણ્યે માણસ જેવું ઇચ્છતો હોય છે તે તરફ ગતિ કરતો હોય છે.

મોહિત અને મૂર્ચ્છિત માણસ ગતિ કરી શકતો નથી. તે મોહમાં અને લોભમાં અંધ બની જાય છે. માણસે કોઈપણ વ્યક્તિ કે વસ્તુથી પ્રભાવિત થવાની જરૂર નથી. જ્યારે આપણે પ્રભાવિત-મોહિત થઈ જઈએ છીએ ત્યારે તે વ્યક્તિ અથવા વસ્તુને તેના યથાર્થ સ્વરૂપમાં સમજી શકતા નથી. કોઈનાથી પ્રભાવિત થવું એ એક બાંધન છે, એક બેડી છે. માણસ અક-સર પોતાનાથી કાંઈક વિશેષ તત્વ ધરાવનારાઓથી અંજાઈ જતો હોય છે. પ્રભાવ એ વાસ્તવિકતા નથી, ઉપર છલ્લો દેખાવ છે. તે માત્ર આવરણ છે. તેની ભીતરમાં ઉતરીએ તો સાચી પરિ-

સ્થિતિને તાગ મેળવી શકાય. માણસ પ્રભાવિત અને મોહિત બને છે એટલે તે સત્ય તરફ ગતિ કરી શકતો નથી. દરેક વસ્તુને-પદાર્થને તેના ગુણધર્મો છે તે અનુસાર તેમાં ફેરફાર થતા હોય છે ભગવાન મહાવીરે કહ્યું છે કે 'અગ્નિ પોતાના ધર્મમાં હોય છે ત્યારે કોઈ ધુમાડો હોતો નથી' અગ્નિને, પાણીને, પદાર્થને પ્રત્યેકને પોતાનો ધર્મ છે. પોતપોતાના ગુણ-ધર્મમાં શુદ્ધ થઈ જવું તે આનંદ છે અને તેમાં અશુદ્ધ થવું એ દુઃખ છે.

જીવન માણસની મોટી પ્રયોગશાળા છે. તેમાંથી ઘણું શીખવાનું મળે છે. જેને શીખવું હોય છે તે માત્ર એક અનુભવમાંથી શીખી લે છે અને જેને શીખવું નથી તે અનેક અનુભવોમાંથી પણ કશું ગ્રહણ કરી શકતો નથી. આપણે મોટેભાગે જીવનમાંથી કશું શીખતા નથી. આપણે આંખા બંધ કરી દીધી છે આજે જે ભૂલો કરી છે તે ફરીથી કરતા રહીશું, પશ્ચાતાપ અનુભવતા રહીશું, દુઃખી થતા રહીશું એ જ આશાઓ અપેક્ષાઓ અને એવણાઓ જેમાંથી કશું નક્કર ફળીભૂત થવાનું નથી એ બધું પકડીને આપણે બેઠા છીએ કશું છૂટતું નથી.

જીવનમાં ત્યાગ એટલો સરળ નથી. ત્યાગમાં પણ સમતુલન જોઈએ. ચીજોને છોડી દેવી માત્ર ત્યાગ નથી, પરંતુ તેના પ્રત્યેનો રાગ અને મમત્વ દૂર થવું જોઈએ. તેના પ્રત્યેની આસક્તિ છૂટવી જોઈએ. જેમણે સર્વસ્વને ત્યાગ કર્યો હોય, પરંતુ અંદરથી જો મોહ દુર ન થયો હોય તો તેમને ત્યાગ વ્યર્થ બની જાય છે. તેમને સંસારીઓ સુખી જણાય છે અને મનમાં સંદેહ ઉઠવા લાગે છે. સંસારના સુખમાં રિક્ત માણ-સોનં સંન્યાસીઓ સુખી લાગે છે. કોઈપણ જાતની ચિંતા નહીં. કોઈ જંજળ નહીં. સંસારીઓ છોડવા માર્ગે છે, પરંતુ છોડી શકતા નથી. ત્યાગીઓએ છોડી દીધું છે, પરંતુ મનથી ખાલી થતા નથી. મનમાં સંસાર ભરેલો હોય

તો ત્યાગનો કોઈ અર્થ નથી. એક સુખ છોડીને મન બીજા સુખમાં લપેટાઈ જાય છે અને અતૃપ્ત વાસનાઓ રહી જાય છે ત્યાગમાં ક્રોધ આવે, અભિમાન અને અહંકાર ઊભો થાય, માનની અને કીર્તિની, પ્રતિષ્ઠાની ભાવના ઊભી થાય તો તેનો છોડવાનો કોઈ અર્થ નથી, કોઈ પ્રયોજન નથી એક સંસાર છોડીને બીજો સંસાર ઉભો કરવાની આ વાત છે. એક સંસારથી કંટાળી ગયા છો એટલે બીજો સંસાર જરા જુદો ત્યાગના આવરણવાળો.... ત્યાગમાં ઘણું ધૂપાવી શકાય છે. તેમાં અસલી ચહેરો દેખાતો નથી. દુનિયા ભરેલી છે. કયાંય ખાલી પો નથી. લોકો ત્યાગથી વધુ પ્રભાવિત બની જાય છે, પરંતુ સાચો ત્યાગ શું છે તેની સમજણ નથી. ત્યાગ કેટલું છેડો તેના કરતા તમે કેટલા ભરેલા છો તેના પર નિર્ભર છે. તમે જો ભરેલા ન હો તો ત્યાગની કશી જરૂર નથી. સંન્યાસમાં પણ ભીડ છે. લોકોના ટોળાઓ છે. વાહવાહ છે. કીર્તિ છે. આ બધું ન હોય તો સંન્યાસ પણ ભારે કઠિન બની જાય. ખાન-પાનને ત્યાગ, સગવડતાઓને ત્યાગ સહેલો છે. આવો ત્યાગ તો કાળો લોકોને જીવન જીવવા માટે કરવો પડતો હોય છે, પરંતુ માન અભિ-માનને ત્યાગ, અહંમને ત્યાગ, મોટાઈને ત્યાગ, કીર્તિ-પ્રસિદ્ધિને ત્યાગ કરવાનું મુશ્કેલ છે.

ત્યાગ કરવા છતાં મનમાં સંસાર ભરેલો હોય તો તે ત્યાગનો કોઈ અર્થ નથી

માત્ર અપરિચિદ એ ત્યાગ નથી. વસ્તુ વિના ચલાવી લેવું એટલું કઠિન મુશ્કેલ નથી, પરંતુ મનની અંદરના ઉપદ્રવો દૂર કરવાનું મુશ્કેલ છે માણસ અકસર સાચી દુનિયાને છોડીને સ્વપ્નની દુનિયા ઊભી કરી લેતો હોય છે. પહેલો પૈસા ગણતો હતો, હવે તપને ગણવા ગેસી જાય છે. આટલા ઉપવાસ કર્યા, આટલા

જન-મુઆરી-ફેબ્રુઆરી : ૨૦૦૦]

૨૯

અનુષ્ઠાનો કર્યા. માફ મંદિર, મારો આશ્રમ, મારા અનુયાયીઓ મારો સંપ્રદાય વિ... મારાપણું છૂટતું નથી. મમત્વ આદ્યું જાય, આધિપત્ય નષ્ટ પામે, માલિકીભાવ ન રહે ત્યારે માણસો અને માણસો વચ્ચે તેમજ માણસ અને વસ્તુઓ વચ્ચે સંબંધોનું રૂપાંતર થઈ જાય છે.

પ્રભુ પાસે હાથ જોડીને કાંઈક પ્રાપ્ત થાય તેવી પ્રાર્થના કરીએ છીએ. મુક્તિ માટે ભગવાન કાંઈક આપવા માગે છે. પરંતુ આપણું પાત્ર છલોછલ ભરેલું છે તેથી ભગવાન જે કાંઈ આપશે તે તેમાં રહેશે નહીં, નીચે ઢાળાઈ જશે. રાગ-દ્વેષ, માન-અભિમાન અને અહંકારથી આપણે ભરેલા છીએ. આપવાનો છોડવાનો આનંદ અનોખો છે. છોડવાનું આવે છે ત્યારે પણ માણસ કામની ચીજને છોડી દે છે અને વ્યથા ચીજને પકડી રાખે છે. મોહ અને આસક્તિ છૂટતી નથી. આ અંગે એક દ્રષ્ટાંત કથા પ્રેરક છે.

એક ખૂબ મોટો સોદાગર પોતાની નોકા લઈને દૂર દૂરના દેશોમાં ધન કમાવા માટે જઈ રહ્યો હતો. તેના મિત્રોએ કહ્યું : તું અવાર નવાર હરિયાઈ મુસાફરી ખેડે છે, વહાણમાં સફર કરે છે. લાંબી મુસાફરી કરે છે કોઈ વખત તોફાન આવી પડે માટે સાવચેતી રૂપે તું તરતા શીખી જા, કોઈ વખત કામ આવે.

સોદાગરે કહ્યું : તરવાનું શીખવા માટે મારી પાસે સમય જ ક્યાં છે? મિત્રોએ કહ્યું એ માટે વધુ સમયની જરૂર નથી. ગામમાં નિપુણ તરવૈયો છે તે તને એકાદ અઠવાડીયામાં તરવાનું શીખવી દેશે.

એક અઠવાડીયાનો સમય કાઢવો મારા માટે મુશ્કેલ છે એક અઠવાડીયામાં તો હું લાખોનો ધંધો કરી લઉં છું. આઠ દિવસમાં તો લાખોની હેરફેર થઈ જાય હમણાં ધંધા પર વધુ ધ્યાન આપવું જરૂરી છે. હમણાં સમય નથી. ક્યારેક કુરસદ મળશે એટલે તરવાનું શીખી લઈશ

મિત્રોએ કહ્યું. આમાં મોટું જોખમ છે. ક્યારેક પરિણામ ખતરનાક પણ બની શકે. સોદાગરે કહ્યું મને બીજી કોઈ યુક્તિ બતાવી દેયો. તરવાનું શીખવાનું અત્યારે મારા માટે શક્ય નથી.

મિત્રોએ કહ્યું : તું મુસાફરી કરે ત્યારે ઓછામાં ઓછા બે ખાલી પીપ તારી પાસે રાખવા. ક્યારેક જરૂર પડે તો છેલ્લા ઉપાય તરીકે તેના સહારે તું તરી શકે.

સોદાગર લાંબી સફરે ઉપડયો. મિત્રોના કહેવા મુજબ ઠાંકણાં બંધ કરેલા બે ખાલી પીપો વહાણમાં ચડાવી દીધાં. સમુદ્રની લાંબી સફરમાં એક દિવસ અચાનક તોફાન ઉપડ્યું. વહાણ ડૂબવા લાગ્યું અંદર રહેલા ખલાસીઓ કૂદકા મારીને તરવા લાગ્યા અને પોતે વહાણમાં પીપને શોધવામાં રહ્યો બે ખાલી પીપની સાથે બે સોનામહોરોથી ભરેલા પીપ હતા જે પોતાની સાથે લઈ જઈ રહ્યો હતો. તેના મનમાં દ્વિધા થવા લાગી કે કયા પીપને લઈને તે કૂદે, સોના મહોરથી ભરેલા કે ખાલી?

મોતને બચ ઝડૂમી રહ્યો છે આમ છતાં મોહ છૂટતો નથી. તેણે વિચાર્યું કે વહાણ તો ડૂબવા જ માંડ્યું છે તો ખાલી પીપને લઈને કૂદવાથી શો ફાયદો? તેણે સોનામહોરવાળા પીપ લીધા અને કૂદી પડ્યો અને ધનની સાથે જાન પણ ગુમાવ્યો.

જીવનમાં પણ આવું જ બને છે આપણે પ્રથમથી તરવાનું શીખતા નથી એટલે અંત સમયે ડૂબવાનો જ વારો આવે છે કશું છોડાતું નથી. ભાર વધતો જાય છે. જીવન સાગરને તરવા માટે પણ ત્યાગ કરીને હળવાકુલ જેવા થઈ જવું જોઈએ....

[મુંબઈ સમાચારના તા. ૯-૩-૯૭ ના જિનદશીન વિભાગમાંથી સાબાર....]

તારી કરૂણાનો કોઈ પાર નથી....

હે કરૂણાના કરનારા, તારી કરૂણાનો કોઈ પાર નથી;
હે સંકટના હરનારા, તારી કરૂણાનો કોઈ પાર નથી.

મેં પાપ કર્યા છે એવા, હું ભૂલ્યો તારી સેવા;
મારી ભૂલોના હરનારા, તારી કરૂણાનો કોઈ પાર નથી.

હું અંતરમાં થઈ રાજી, ખેલ્યો છું અવળી બાજી;
અવળી સવળી કરનાર, તારી કરૂણાનો કોઈ પાર નથી.

હે પરમ કૃપાળુ વહાલા, મેં પીધા વિષના પ્યાલા;
મારા સાચા રક્ષણહારા, તારી કરૂણાનો કોઈ પાર નથી.

કદિ છોડ કહેડ થાએ, તું તો માનિત્ર કહેવાયે;
શીળી છાંવાના દેનારા, તારી કરૂણાનો કોઈ પાર નથી.

મને જડતો નથી કિનારો, મારો કયાંથી આવે આરો ?
ઓ મારા સાચા ખેવનહારા, તારી કરૂણાનો કોઈ પાર નથી.

છે માફ જીવન ઉદાસી, તું શરણે હો અવિનાશી;
મારા દિલમાં સદા રમનારા, તારી કરૂણાનો કોઈ પાર નથી.

SHASHI INDUSTRIES

Selarsha Road, BHAVNAGAR-364 001

Phone : O. 428254 - 430539

Rajaji Nagar, BANGALORE-560 010

જાન્યુઆરી-ફેબ્રુઆરી : ૨૦૦૦]

૩૧

પૂજ્યપાદ ગુરુદેવ સુનિરાજમી ભુવનાવિજયાન્તેવાસી

પ. પૂ. આગમપ્રજ્ઞ-તારક ગુરુદેવમી

જંબૂવિજયજી મહારાજ સાહેબના વ્યાખ્યાનો

[હપ્તો ૧૭ મો]

[ગુરુ વાણી ભાગ-૨માંથી સાભાર...]

(ગતાંકથી ચાલુ)

ભવો-સ્વભાવો :-

ચેતનાના ત્રણ પ્રકાર છે. (૧) જાગ્રત (૨) અર્ધજાગ્રત (૩) અજાગ્રત (સુષુપ્ત). જાગ્રત અને અર્ધજાગ્રત ચેતના કરતા અચેતન એટલે કે અજાગ્રત ચેતનામાં અનેક દોષો પડેલા છે. જેમ વરસાદ આવે અને જંગલમાં એકદમ ઘાસ ઉગી નીકળે છે તેમ અચેતન મનમાં પડેલી વાસનાઓ, કુસંસ્કારો નિમિત્ત મળતાં જ તરત જ બહાર આવે છે. આ જીવાત્મા અનેક યોનિમાં ભટકીને આવ્યો છે. સાપની યોનિમાં કૂંદાડા માર્યા હશે... અનેકને કરજ્યો પણ હશે... વીંછીના ડાંખ માર્યા હશે.... ગધેડાની યોનિમાં લાતો મારી હશે.... કૂતરાની યોનિમાં ભસ્યો હશે. આમ દરેક યોનિમાં તે તે યોનિને અનુરૂપ તેના સ્વભાવો આવ્યાર્યા હશે આયુષ્ય પુરું થતાં તે તે યોનિના શરીર છૂટી ગયા પણ સ્વભાવના જે ગાઠ સંસ્કારો પડેલા હતાં તે અંદર રહી ગયા શરીર અને જીવની વચ્ચે વસ્ત્ર જેવો સંબંધ છે. વસ્ત્ર જીર્ણ થાય એટલે માણસ તેને રજા આપીને નવું વસ્ત્ર પહેરે છે. પણ શું વસ્ત્ર બદલાતાની સાથે તેનો સ્વભાવ બદલાય ખરો? કોઈ માણસ શોકના સમયે કાળા વસ્ત્રો પહેરે તેથી શું તે કૃષ્ણલેશ્યાવાળો થઈ જાય? ધોળા પહેર્યા હોય તો તે શું શુક્લલેશ્યાવાળો થઈ જાય ખરો? ના, વસ્ત્રો બદલાતા કોઈ અંદર રહેલા જીવાત્મા બદલાતો નથી. તેમ તે તે યોનિના શરીરરૂપી

વસ્ત્રો બદલાતાં તેની અંદર રહેલા સ્વભાવોમાં કોઈ ફેરફાર થતો નથી. માટે તો આજે આપણે માનવ શરીરરૂપી વસ્ત્ર બદલ્યું પણ આપણી અંદર ૮૪ લાખ યોનિના સ્વભાવ પડ્યા છે આ બધા સ્વભાવો આપણા અજાગ્રત મનમાં પડ્યા છે નિમિત્ત મળતાં તે બહાર નીકળે છે. કોઈ બહુ ઊલ-ખોલ કરતું હોય તો આપણે નથી ખોલતાં કે કૂતરાની જેમ શું ભસ-ભસ કરે છે? આપણને કોઈ સાચી સલાહ આપવા આવે પણ આપણને રુચતી ન હોય તો આપણે એને ગધેડાની જેમ લાતો મારીએ કે ન મારીએ? આપણે સ્વભાવથી કૂતરાએ છીએ, ગધેડાએ છીએ, વીંછીએ છીએ, સાપે છીએ અને ગીધ-ડાએ છીએ. ગીધ વૃક્ષની ઉંચામાં ઉંચી ડાળીએ બેસે અને સતત ચારે બાજુ એની નજર એનું ભક્ષ્ય શોધતી હોય તેમ આપણા બધાની નજર ખીજનું લૂંટવા માટે ફરી રહી છે કે નહીં? આ બધા કુસંસ્કારો જ આપણને ચારે ગતિમાં ભટકાવે છે, રખડાવે છે.

પ્રભુશરણુ-સ્મરણુ :-

આ અનાદિકાળના રૂઢ થઈ ગયેલા સંસ્કારો કાઢવા કેવી રીતે? શાસ્ત્રકારો કહે છે કે પ્રભુ સાથે જોડાણ કરો, તેના નામનું સતત રટણ કરો. તેના નામમાં ગજળની તાકાત રહેલી છે. પરંતુ પરમાત્માને ભૂલીને ચાલનારી આજની દુનિયા પાપની ગર્તામાં ધકેલાઈ રહી છે. પરમાત્માનું શરણુ અને પરમાત્માનું સ્મરણુ તીથી-

કર બનાવે છે. શ્રેષ્ઠિક મહારાજે જીંદગીની શરૂઆતમાં ઘણાં પાપો કર્યા હતાં. પણ જ્યાં તેમને સાચી દૃષ્ટિની પ્રાપ્તિ થઈ અને ભગવાન વીરના સ્મરણમાં લીન બન્યા તો તીર્થંકર બનવાની પાત્રતા મેળવી લીધી. ભગવાન વીરના સ્મરણને જીવનમાં એવું તો વણી લીધું હતું કે તેમની ચિતાના લાકડામાંથી 'વીર-વીર' એવો ધ્વનિ સંભળાતો હતો. માટે તો આવતી ચોવીશીમાં તેમની કાયાનું પ્રમાણ, વણું વગેરે બધું જ ભગવાન મહાવીર જેવું જ હશે. આજે આપણા ચિત્તમાં પરમાત્મા નહીં પણ પદાર્થો ભરેલા છે. ચોવીશે કલાક પદાર્થોની જ વિચારણા ચાલે છે અરે ! પરમાત્માની ભક્તિ કરવા દેરાસરમાં જઈએ ને ત્યાંએ આપણા ચિત્તમાં સંસાર છવાયેલો રહે છે. સમસ્ત પ્રવૃત્તિમાં ભગવાન છવાયેલા હોવા જોઈએ એના બદલે સંસાર છવાયેલો છે. ભગવાનનું નામ લેવાને પણ આપણને ટાઈમ નથી....રોજ કાંઈ લાખોના દાન આપવાના હોતા નથી....અથવા તો રોજ કાંઈ માસક્ષમણુ કરવાના હોતા નથી પણ ભગવાનનું નામ સ્મરણ તો શક્ય બને ને !

સસ્તું છતાં સક્ષમ પ્રભુનું નામ સ્મરણ :

કુદરતની આપણા પર કેવી મહેરબાની છે ! એ વિચારે છે કે જો માણસને બધું મોંઘું કરીશ તો એ જીવશે કેવી રીતે ? તેથી આપણી વધારેમાં વધારે ઉપયોગી ચીજને સસ્તામાં સસ્તી બનાવી છે. હવા-પાણી વગર ઘડીક વારેય ચાલે ખરું ? વળી તમે તો હવાના ખૂબ પરાધિન છો. પાન-અડધો કલાક લાઇટ બંધ અને પંખા જો બંધ થઈ જાય. તો તમારી કેવી દશા થાય ? એક બે દિવસ પાણી ન આવે તો કેવી રાડા-રાડ મચાવી મૂકો ? આ બંનેને સતત ઉપયોગ હોવાથી કુદરતે આપણને મફતમાં આપ્યા. હવે અનાજ પણ બધાને ખૂબ ઉપયોગી છે તે પણ સોના-ચાંદીના કરતાં સસ્તું બનાવ્યું.... સોનું-રૂપું-મોતી કેવા મોંઘાદાર છે ? તેના

ગર માણસને ચાલે, તે જોઈએ જ એવું નથી કોતું. પણ અનાજ, હવા અને પાણી આટલું તો જોઈએ જ. આ બધાથી પણ સસ્તી અને ખૂબ જ ઉપયોગી એવી ચીજ છે પ્રભુનું નામસ્મરણ - સદ્વિચારો.... બસ ખાલી વિચારોનું વહેણ જ બદલવાનું છે. પદાર્થોની જગ્યાએ પરમાત્માને ગોઠવવાના છે. પછી જુઓ ચમત્કાર.

આપણને પદાર્થોનું જ ધ્યાન છે એટલે ધ્યાન લગાવશું તો પણ પદાર્થો જ દેખાશે એના બદલે અરિહંતનું ધ્યાન લગાવો તો અરિહંત આપણી ચેતનામાં આવીને ઉભા રહેશે. ચેતના એક એવી વસ્તુ છે કે તેને જે નિમિત્ત મળે તેનાથી તે રંગાઈ જાય છે અને તે સમય પૂરતો માણસ તે રૂપ બની જાય છે

તન કટાસણા પર, મન કયાં ?

એક સ્ત્રી હતી. તે ખૂબ ડાહી અને હોંશિયાર હતી. તેના સસરાને સૂતરનો ખૂબ મોટો વહેપાર હતો. સૂતરને વણવા માટે તેઓ હરિજનોને કામ સોંપતા. વેપાર બહુ મોટા પ્રમાણમાં હોવાથી તેમનું મન સતત સૂતર અને હરિજનો વચ્ચે જ અટવાયેલું રહેતું. એકવાર શેઠ સામાયિક લઈને બેસે છે. કોઈક ભાઈ મળવા માટે આવે છે, પૂછે છે કે શેઠ ઘરમાં છે ? વહુ જવાબ આપે છે શેઠ તો ઢેઢવાડે ગયા છે. પેલા ભાઈ તો પાછા ગયા, પણ સામાયિકમાં બેઠેલા સસરાજી વિચારે છે કે વહુએ કેમ આવો જવાબ આપ્યો ? વહુ શાણી-સમજદાર છે તેથી તેના જવાબમાં નક્કી કાંઈક રહસ્ય હોવું જોઈએ, સામાયિક પૂરું થતાંની સાથે જ સસરા વહુને પૂછે છે કે બેટા ! તે આવો જવાબ કેમ આપ્યો ? વહુ કહે છે કે બાપુજી તમે બેઠા હતા કટાસણા પર પણ તમારા મોં પરના ભાવોથી મેં જાણ્યું કે તમારું મન તો સૂતર કોણે કેટલું કાંત્યું ? કોને કેટલું આપવાનું છે ? આ બધા વિચારોમાં ભ્રમનું હતું તેથી ઢેઢવાડે ગયા તેમ ન કહું તો શું કહું ? સામાયિક કરતાં તો મન સમભાવમાં

નન્યુઆરી ફેબ્રુઆરી : ૨૦૦૦]

૩૩

રહેવું જોઈએ, પ્રભુ ધ્યાનમાં લીન હોવું જોઈએ જ્યારે આજે આપણા સામાયિકને સંબંધ કટાસણા અને ઘડિયાળ પૂરતો બની ગયો છે. સામાયિક લે ત્યારથી નજર ઘડિયાળ તરફ મંડાયેલી હોય. આવી રોજની દસ સામાયિક કરો તો પણ શાંતિ ક્યાંથી મળે? બધી આરાધનાઓ સાર્થક ક્યારે બને? મગજ જ્યારે બધા વિચારોથી ખાલી બને ત્યારે જ ચિત્તમાં અનંતકાળના અજ્ઞાનના અંધારા ભરેલા છે, વિષયો અને કષાયો ભરેલા છે. આ અંધારાને દૂર કરવા માટે ક્રકત એક જ પ્રભુ નામ રૂપી કિરણની જરૂર છે. થોડા સમય માટે પણ પણ જો પ્રભુ સાથે જોડાણ થઈ જાય તો આપણું કલ્યાણ થઈ જાય.

ભગવાન મલ્લિનાથ...

ધર્મનો અધિકારી માણસ કેવો હોવો જોઈએ તેને માટે પૂ. શાંતિસૂરીશ્વરજી મહારાજ કહે છે કે માણસ અશક હોવો જોઈએ. તેનું જીવન નિર્દોષ હોવું જોઈએ. માયા-કપટથી રહિત હોવું જોઈએ. માયાવી માણસ ધર્મ કરે તો

પણ તે નિષ્ફળ જાય છે. અથવા તો હલકી યોનિમાં માણસને લઈ જનારો બને છે, ભગવાન મલ્લિનાથે પૂર્વજન્મમાં માય ધી આરાધના કરી હતી માટે સ્ત્રીપણું બાંધ્યું. પૂર્વ જન્મમાં છ મિત્રો હતા. છએ મિત્રોએ સાથે દીક્ષા લીધી. ભગવાન મલ્લિનાથના જીવે વિચાર કર્યો કે હું બધાથી આગળ નીકળી જઈ પરંતુ જે તપ-જપ-ધ્યાન વગેરે કરતાં તે બધું જ છએ મિત્રો સાથે કરતા તેથી આગળ નીકળવું કેવી રીતે? ભગવાન આગળ નીકળવા માટે છૂપી રીતે તપ કરવા માંડ્યાં. બધા મિત્રો વાપરવા બેસી જાય પછી ભગવાન કહે કે મને બરાબર નથી તેથી હું ઉપવાસ કરું છું. આમ માયાથી કપટથી કરેલા તપનું પરિણામ એ આવ્યું કે તેઓ પહેલા ગુણકાણે આવી ઉમા એટલે મિથ્યાત્વ અને સ્ત્રીપણું બાંધ્યું. આરાધના ખૂબ જ ઉંચી હતી પણ કપટથી ભરેલી હતી તેથી તીર્થ-કર નામકમ બાંધ્યું પણ સ્ત્રીપણું ભેગુ આવ્યું.

(કમશ)

તદ્દન નવી વાનગી....

સૌ પ્રથમ એક કીલો ગ્રેમ લઈ
એમાં બરાબર ૨૦૦ ગ્રામ દિશ્મત ઉમેરો
આથો ચડી રહે પછી તેમાં ચાર ચમચી વિંધાસ અને
૩૦ ગ્રામ જેટલી સહાનુભૂતિ તથા અડધો લીટર સરચ્ચ ઈ ઉમેરો.
જે મિશ્રણ તૈયાર થાય એને બરાબર ઘૂંટીને ઘટ્ટ થવા દો,
પછી તેમાં તેટલા જ વજન જેટલો આનંદ રેડીને
ઠીક ઠીક સમય સુધી વૈરાગ્યના ક્રીજમાં મૂકી રાખો.
કલાક પછી ચોગ્ય કદના ચોસલા પાડીને
શનુઓ તથા મિત્રોમાં વહેંચવા માંડો....
આ તદ્દન નવી વાનગીનું નામ છે
જી...વ...ન...

શ્રીકૃળ....

રણના એકલ પ્રવાસીની ખ્યાસ છિપાવવા માટે
એણે જાતને વધેરાઈ જવા દીધી અને અમૃતજળ પાયું.

એની ક્રુધા શમાવવા એણે કોપરું પણ આપ્યું,
ને કૃવાના પાણી ખેંચવા દોરડું પણ દીધું,
વળી, માનવીને આરામની ઉંઘ આપવા ખાટલો ભરવાની
કાથી પણ આપી ને માનવીના મગજની શાંતિ ને
સ્નિગ્ધતા માટે નિજ અંગ નિચોવીને
કોપરેલની પણ બક્ષિસ આપી.

એના આ દિવ્ય સમર્પણની માનવે પણ
ડહી કદર કરીને પોતાના મંગળ-અમંગળ પ્રસંગે
એને આદરભર્યું સ્થાન આપી,
પ્રેમમયું પૂજન કરવાનું રાખ્યું.
રુક્ષતાના કવચ તળે રહેલી
તંગી રસમયતને કોણ ન પિછાણે !

શ્રીકૃળ જેવા મંગળમય બનીએ એ જ માંગલિક ભાવના....

: With Best Compliments From :

**AKRUTI
NIRMAN PVT. LTD.**

201, Mukhyadhyapak Bhavan, Road No. 24,
Above Nityanand Hall, Sion (W.), MUMBAI-400 022
Tele. : 408175162 (Code No. 022)

જાન્યુઆરી-ફેબ્રુઆરી : ૨૦૦૦]

૩૫

કાગણ શુદ્ધ તેરસની પાલીતાણા-શત્રુંજય તીર્થની છ ગાઉની યાત્રા

સિદ્ધાચલ શિખરે દીવો રે....
આદેશ્વર અલબેલો રે....

-સંકલન : શ્રી દિવ્યકાંત સલોત-ભાવનગર

સંસારના પરિબ્રમણ કરતાં આત્માઓને જે તારે તે તીર્થ કહેવાય. તીર્થ જે પ્રકારના છે : જંગમ તીર્થ અને સ્થાવર તીર્થ. શ્રી ગણધર ભગવંત અને ચતુર્વિધ શ્રમણ સંઘ એ જંગમ તીર્થ છે. જ્યારે તીર્થ કર ભગવંતોની કલ્યાણક ભૂમિઓ, મહામુનિઓ જે ભૂમિ ઉપર કર્મક્ષય કરી નિર્વાણ પામ્યા હોય તેમ જે જીવો કર્મક્ષય કરી નિર્વાણ પામ્યા હોય તેમજ જીવોના કર્મક્ષય કરવામાં નિમિત્તભૂત જે સ્થાનો હોય તે સ્થાવર તીર્થ કહેવાય છે. સ્થાવર તીર્થોમાં શ્રી સિદ્ધાચલ ગિરિરાજ અન્ય સર્વે તીર્થો કરતાં વિશિષ્ટ સ્થાન ધરાવે છે. આ ગિરિરાજની યાત્રા કરતાં કાંકરે કાંકરે અનંતા જીવો મોક્ષે ગયાની યાદ અપાવે છે. તેથી જ આ ગિરિરાજ પ્રાયઃ શાશ્વત છે.

પાલીતાણાના શ્રી સિદ્ધાચલ ગિરિરાજ ઉપર આવેલ રામપોળની બારીથી છ ગાઉની યાત્રા-પ્રદક્ષિણાનો રસ્તો છે. કાગણ શુદ્ધ તેરસના દિવસે શ્રી કૃષ્ણ અને વાસુદેવના પૂત્ર શાળ અને પ્રધુમ્નકુમાર સાડા આઠ કરોડ મુનિઓ સાથે શ્રી ગિરિરાજ સ્થિત ભાંડવાના ડુંગર ઉપર સિદ્ધિપદ પામ્યા તેથી આ દિવસે છ ગાઉની યાત્રા-પ્રદક્ષિણાનો મહિમા છે.

છ ગાઉની આ પ્રદક્ષિણાના માર્ગમાં ઉલકાજલ પોલાણ, ચંદન (ચિલ્લણ) તલાવડી આવેલ છે. ચિલ્લણ તલાવડી વિષે કહેવાય છે કે “ શ્રી સુધર્મા સ્વામીના એક શિષ્ય શ્રી ચિલ્લણ

મુનિ સંઘ સહીત શત્રુંજયની યાત્રાએ આવ્યા હતા. માર્ગમાં ઉનાળાને લઈને શ્રી સંઘ તૃષાતુર થયો. શ્રી સંઘે જળ માટે પ્રાર્થના કરતાં શ્રી ચિલ્લણ મુનિએ લખિધથી મોટું તળાવ બનાવ્યું. આથી સંઘ જલપાન કરી તૃપ્ત થયેલ.” અહીંનું જળ પવિત્ર છે. અહીં જે દેરીઓ છે. તેમાં ભગવાન અજિતનાથ તથા ભગવાન શાંતિનાથના પગલા છે. ત્યાં શીલા આવેલી છે, પાસે દેરી છે. અહીં ભાવિક જીવો ૧૨-૧૦૮ લોગસ્સને કાઉસગ-ચૈત્યવંદન વગેરે કરે છે. ત્યાંથી નીચે ઉતરતા સિદ્ધવડ આવે છે. જ્યાં અનેક મુનિઓ મુક્તિ પદને પામ્યા હોવાથી સિદ્ધવડના નામે પ્રસિદ્ધ છે. અહીં આદિનાથ ભગવાનના પગલાની દેરી છે.

છ ગાઉની પ્રદક્ષિણા માટે નવટુંકના રસ્તે જતાં આદિપુર ગામના છેડે ઘેટીની પાગ આવે છે. અહીં કુંડ તથા વિસામો છે. કાગણ શુદ્ધ તેરસના દિવસે અનેક ભાતાના પાલ (જુદા જુદા ગામોનાં તંબુઓ) રાખવામાં આવે છે. મુખ્યત્વે યાત્રિકોની દહીં-ઢેળરા આદિથી ભક્તિ કરવામાં આવે છે. આથી આ દિવસને ઢેળરા તેરસ તરીકે પણ ઓળખવામાં આવે છે.

પવિત્ર સિદ્ધાચલ ગિરિરાજ ઉપર કાળની અનંતાથી અનંતકોટિ જીવો સિદ્ધપદ પામ્યા છે. તેમજ તીર્થ-તીર્થપતિના સેવનથી કંઈક જીવોના કલ્યાણ થયા છે - થાય છે અને ભાવિકાળે પણ થશે.

૩૬

[શ્રી આત્માનંદ પ્રકાશ

શ્રી જૈન આત્માનંદ સભા આયોજિત યાત્રા પ્રવાસ

અહેવાલ : મુકેશ સરવૈયા

શ્રી જૈન આત્માનંદ સભા - ભાવનગર આયોજિત સં. ૨૦૫૬ના પોષ શુદ્ધ ૩ ને રવિવાર તા. ૬-૧-૨૦૦૦ના રોજ ઘોઘા-શ્રી નવખંડા પાર્શ્વનાથ, કદમ્બગિરિ-શ્રી સહસ્ર-કૃષ્ણ પાર્શ્વનાથ, શત્રુજય ડેમ, પાલીતાણા-જય તલાટી તથા કીર્તિધામ, પીપરલા-શ્રી સીમંધરસ્વામી તીર્થને યાત્રા પ્રવાસ યોજવામાં આવ્યો હતો.

આ યાત્રા પ્રવાસ કારતક માસનેા ડેમનેા તથા માગશર માસનેા ઘોઘાનેા સંયુક્ત રાખવામાં આવ્યો હતો, જેમાં નીચે મુજબના દાતાશ્રીઓની વ્યાજની રકમમાંથી શ્રી શુરભક્તિ તથા શ્રી સ્વામીભક્તિ કરવામાં આવી હતી.

આ યાત્રા પ્રવાસમાં ડોનરશ્રીઓ, સભ્ય-શ્રીઓ તથા ગેસ્ટશ્રીઓ સારી એવી સંખ્યામાં જોડાયા હતા.

ભાવનગરથી વહેલી સવારે નીકળી ઘોઘા-શ્રી નવખંડા પાર્શ્વનાથ દાદાની પૂજા-સેવા-દર્શન કરી નવકારશી બાદ સવારના ૬-૦૦ કલાકે કદમ્બગિરિ યાત્રાથે નીકળી લગભગ ૧૧-૦૦ કલાકે કદમ્બગિરિ પહોંચ્યા હતા, જ્યાં યાત્રિકોએ ભક્તિભાવપૂર્વક યાત્રા કરી

હતી. શ્રી દાદાના દરબારમાં સેવા-પૂજા-દર્શન તથા શ્રી સ્નાત્રપૂજા ભણાવવામાં આવી હતી. અનેરા ભક્તિભાવથી યાત્રા પરિપૂર્ણ કરી કદમ્બગિરિ ભોજનશાળામાં ખર્ચોનું જમણું લઈ શ્રી શત્રુજય ડેમ તીર્થે પહોંચ્યા હતા, ત્યાં દર્શન સમૂહ-ચૈત્યવંદન કરી સાંજનું જમણું લઈ, પાલીતાણા-જયતલાટી પહોંચ્યા હતા અહિં દર્શન-ચૈત્યવંદન કરી કીર્તિધામ-પીપરલા પહોંચ્યા હતા. અહિં શ્રી સીમંધર સ્વામી દાદાના દર્શન-વંદન કરી રાત્રિના ૧૦-૦૦ કલાકે ભાવનગર પરત પહોંચ્યા હતા.

યાત્રા દરમ્યાન ૨૧ મહાનુભાવો તરફથી શ્રી સંઘપૂજન કરવામાં આવ્યું હતું જેમાં એક યાત્રિક દીઠ રૂ. ૩૨/-નું શ્રી સંઘપૂજન થયું હતું. ઘોઘા યાત્રાના ડોનરશ્રી રસીકલાલ છોટાલાલ સંઘવી પરિવાર (હ. અનીલકુમાર રસીકલાલ સંઘવી) તરફથી વ્યક્તિ દીઠ રૂ. ૧૧/-નું શ્રી સંઘપૂજન કરવામાં આવેલ.

આમ સભાનેા આ યાત્રા પ્રવાસ અનેરા ભક્તિભાવપૂર્વક આનંદ અને ઉલ્લાસ સહ નિર્વિધને પરિપૂર્ણ થયો હતો.

આ યાત્રાના દાતાશ્રીઓની શુભ નામાવલી

નંબર	દાતાશ્રીઓના નામ	ગામ
(૧)	શેઠશ્રી પ્રેમચંદ માધવજીભાઈ દોશી	ડેમ યાત્રાના દાતાશ્રી
(૨)	શેઠશ્રી અમૃતલાલ રતિલાલ સલોત	,, ,,
(૩)	શેઠશ્રી નાનાલાલ કુંવરજીભાઈ શાહ	,, ,,
(૪)	શેઠશ્રી ખાંતિલાલ રતિલાલ શાહ-મદ્રાવળવાળા	,, ,,

જાન્યુઆરી-ફેબ્રુઆરી : ૨૦૦૦૦]

૩૭

નંબર	દાતાશ્રીઓના નામ	ગામ
(૫)	શેઠશ્રી મણિલાલ કુલચંદ્રભાઈ શાહ	ડેમ યાત્રાના દાતાશ્રી
(૬)	શેઠશ્રી કાંતિલાલ લવજીભાઈ શાહ-ટોપીવાળા	ઘોઘા યાત્રાના દાતાશ્રી
(૭)	શેઠશ્રી ખીમચંદ પરશોત્તમદાસ શાહ-ખારદાનવાળા	" " "
(૮)	શેઠશ્રી રસીકલાલ છોટાલાલ સંઘવી	" " "
(૯)	શેઠશ્રી રમણીકલાલ માણેકચંદ શાહ-નાણાવટી	" " "
(૧૦)	શેઠશ્રી રતિલાલ ગોવિંદજીભાઈ-સોપારીવાળા	" " "
(૧૧)	શ્રીમતિ સુશીલાબેન સુમનરાય ગુલાબચંદ શાહ-મુંબઈ	" " "

ભાવનગર મર્કન્ટાઇલ કો-ઓપરેટીવ બેન્ક લી.

ભાવનગર મર્કન્ટાઇલ કો-ઓપરેટીવ બેન્ક લી. Bhavnagar Mercantile Co-Operative Bank Ltd.

હેડ ઓફીસ :-

પ્રાન્ય :-

લોખંડ બજાર, ભાવનગર

✗ માર્કેટીંગ યાર્ડ, ભાવનગર ફોન નં. ૪૪૫૦૦૮

ફોન નં. ૪૨૪૧૮૧

✗ માધવદર્શન, ભાવનગર ફોન નં. ૪૨૦૭૬૬

-: થાપણના વ્યાજનાં દરો :-

(તા. ૨૧-૪-૬૬ થી અમલમાં)

✗ સેવિંગ્સ ૫.૫૦ ટકા

✗ ફિક્સ ડીપોઝીટ :-

૩૦ દિવસથી ૬૦ દિવસ સુધી ૮.૦૦ ટકા

૬૧ દિવસથી ૧ વર્ષ નીચે ૬.૦૦ ટકા

૧ વર્ષથી ૨ વર્ષ નીચે ૧૧.૦૦ ટકા

૨ વર્ષથી ૩ વર્ષ નીચે ૧૨.૦૦ ટકા

૩ વર્ષથી ૫ વર્ષ નીચે ૧૨.૫ ટકા

૫ વર્ષ અને ઉપરાંત ૧૩.૦૦ ટકા

ડબલ :- ૬૫ માસ

-: વધુ વિગત માટે બેન્કમાં રૂબરૂ સંપર્ક સાધો :-

શ્રી કનૈયાલાલ વૃજલાલ પંડ્યા

શ્રી ઇન્દુકુમાર ઉકાભાઈ પટેલ

ચેરમેન

મેનેજિંગ ડીરેક્ટર

શ્રી રાજેન્દ્ર ઇન્દુકુમાર દવે

શ્રી જુગલકિશોર પી. પારેખ

વા. ચેરમેન

જે. મે. ડીરેક્ટર

શ્રી જે. એમ. શાહ

મેનેજર

કરેલા કરમ કોઈનેય છોડતાં નથી.....

—શ્રી મનુસાધ ગઢવી

કરમ કોઈનેય છોડતાં નથી, લેણદેણના સંબંધને ‘ઋણાનુબંધ’ એવા શબ્દો અનુભવી-એને મેઢિથી ઘણી વખત સાંભળવા મળે છે.

શસ્ત્રોમાં “સંચિત” એટલે જનમ જનમનાં ઊગ્યા વગરનાં પડેલાં કરમ. “પ્રારબ્ધ” એટલે જેટલા કરમ પાક્યાં એનાં ફળ રૂપે આ શરીરને અવતાર મળ્યો છે એ કરમ અને હવે આ શરીરથી જે કરમ થાય છે. એ બધા ચાલુ એટલે “ક્રિયમાણ” કરમ કે’વાય છે.

જે કરમનાં ફળરૂપે આ અવતાર મળ્યો છે એ “પ્રારબ્ધ” કરમનાં સારાં-માડાં ફળ ભોગવી લીધા સિવાય એમાંથી છૂટવાનો ઉપાય નથી.

કરમનાં ફળ કરમ કરનારને દુનિયાના પડમાંથી ગોતી લે છે ઇ કરામત કોઈને સમજાણી નથી.

માઠા કરમનાં ફળ જે હસતાં હસતાં ભોગવે છે એ પણ મોટું તપ ગણાય છે.

જીવનમાં ઘણાંને એવું બને છે કે જે લાખ મેળવવા કરમ ક્યું હોય એનાથી ઊંધું ને પીડા વાળું ફળ મળે છે.

વિજ્ઞાનમાં ઋણાનુબંધ ને લેણદેણ આવતાં નથી. વિજ્ઞાનમાં પુરૂષાર્થનું પરિણામ નક્કી જ કરેલું હોય છે. પાણી સો ડીઝીએ ઉકળવા માંડે એમાં કોઈના બાપથી ના પડાતી નથી ને પાણીની જ્યારે વરાળ થાય ત્યારે કોઈ રોકી શકતું નથી.

ગામડાના એક માણસને જમીન ખોદતાં સોનારૂપાથી ભરેલા ચરુ મળી ગયા. અઢળક સંપત્તિ આવી પડી.

આ માણસને આ પેલા જ્યારે રૂપિયાની જરૂર પડતી ત્યારે ઘણા પાંહે લાચારી કરવી પડતી. જેતું મોટું જેવું નો ગમે એના ચરણ ચૂંમવા પડતાં, દસ રૂપિયા માગે ત્યારે સો શિખા-મણ સાંભળવી પડતી. મરવાનું મન થઈ જાય એવા કાચાં ને વહુમા અપમાનના વેણ સાંભળવા પડતા. ઉઘરાણી કરવા આવે ઇ તો બહુયે વાઘ-દીપડો ફાડી ખાવા આવ્યો હોય એવું લાગે રૂપિયા લેવા’તા ત્યારે તો લટુડા-પટુડાવેડા કરતો’તો ને હવે દે’વા ટાણે કેમ વહુસુ લાગે છે? દુધે ઘોઈને તમારા રૂપિયા આપી દઈશ ઇ કયા મેઢ કે’તો તો? અમારે રૂપિયા કાંઈ ઝાડવામાં નથી થાતા તું હજી મને ઓળખતો નથી. મારું એક વખત મગજ જાય પછી ખલાસ. હું તારી સાત પેઢી શોધી લઈશ કયાંય મોટું દેખાડાય એવું નઈ રે’વા દઉં. જે હું તને ચોખું કઈ દઉ છું, તારા બાયડી-છાકરાંને વેચ્ય, પણ મારા રૂપિયા કાલ સુધીમાં નથી આપ્યા તો તારા છાકરાં રખડી પડશે.

આ સાંભળવું પડતું ત્યારે એમ થાતું કે કયાંયથી જે મારા હાથમાં રોકડા-સિક્કાના રૂપિયા આવી જાય તો એક એક રૂપિયો આના માથામાં મારીને ઘોળો પાડી દઉં કે ઇની ત્રણ પેઢી સુધી જેટલા છાકરા ઇના વંશમાં જન્મે ઇનાય કપાળમાં આ ઘોળો લઈને જન્મે. જે જેવો ઇ કે તારા વડવાને કપાળમાં રૂપિયો વાગેલો ઇને આ ઘોળો છે.

આ માણસે સંપત્તિ મળ્યા પછી મનમાં ગાંઠ વાળી દીધી કે કોઈ પણ માણસ રૂપિયા

બનસુઆરી-ફેબ્રુઆરી : ૨૦૦૦]

૩૬

લેવા આવે એને જેટલા ભેતા હોય એટલા આપવા. કોઈ એળખાણ નહ. કોઈ લખાણ નહ. પાછા આપવાની શરત નહ. આ ભવ કે એલે ભવ જ્યારે આપવા હોય ત્યારે આપે નો આપવા હોય તો ઈ બાણે ને ભગવાન બાણે.

દાવાનળની જેમ વાત બધે ફેલાઈ ગઈ. રૂપિયા લેવા મનખ્યો ઉખળ્યો.

ગામમાં બે મફતિયા ગાંબ પીએ અફિણ ખાય, જુગાર રમે, ફાંદા કરે. મફત મળે ત્યાં સુધી બીજું લેવું નહ. લઈને કોઈને દેવું નહ. બોલ્યે હું શિયાર. બેસતું નામ દઈને પાડા વેચી દે એવા કારીગર. ગારો કરીને મલકને ખુઆડવાવાળા....

આ બેય જણાએ વાત કરી કે હાલ્યને આપડેય દાઝો કાઢીયે. બધાને જોઈ એટલા રૂપિયા આપે છે ઇ મનાતું નથી પણ કેટલાય લઈ આવ્યા છે. અખતરો કરવામાં આપડું શું જાય છે? લાગ્યું તો તીર નઈતર થેથાં. નો આપે તો જાય ઈના ઘરે. કહી દેશું કે તેરે માંગણ બોત હે તો મેરા દેનેવાલા અનેક. એના વગર કાંઈ જૂખ્યા નઈ મરી જઈએ.

આ બેય જણા પાંહે દેનારા આકરી ઉઘરાણી કરે ત્યારે એ સામેથી પૂછતાં કે તમારી પાંહે કોઈ માગતું જ નથી? ઇમના બધાના તમે ચૂકતો કરી દીધા છે?

બેય જણાએ જઈને શેઠને કીધું કે શેઠ રૂપિયાની જરૂર પડી છે શેઠ કે' ભલે આપલા! કેટલા આપું? બોલો.

બેવો શેઠ! અમે ધીરે ધીરે કમાઈને તમારા રૂપિયા આપશું.

શેઠ કે તમારી મરજી. જ્યારે દેવાય ત્યારે દેને કેટલા બેશે?

આવું પૂછનારો તો બેયને આ 'પેલવેલો' મળ્યો. કેટલા માગવા ઇ મૂંઝવણ થઈ પડી. વધારે

માગશું તો ના પાડી દેશે ને એછા માગશું તો પસ્તાવો ર'ઈ બશે. બેયને બસો પાંચસોની રકમ તો કાયમ પહોડ જેવડી લાગેલી. હિંમત ખાતર ભેગી કરીને કીધું કે અમારે બેયને દહ દહ હબારની જરૂર છે.

શેઠે રૂપિયા બેયના હાથમાં મૂક્યા. બેયને મનમાં વે'મ છે કે હમણાં ખડકીમાંથી બોચાં ઝાલીને પાછા બોલાવશે ને રૂપિયા આંચકી લેશે ને નો કે'વાનાં વેણ કે'શે. બેય જણા નીચું જોઈને એરુ જાય એમ સહેડાટ વિચા ગીયા. આપનારે રૂપિયા એવા દિલથી સરળતાથી આપી દીધા કે લેતા લેતા બેય જણા માલીપાથી ધ્રુજી ગીયેલા માંચલો ભડકી ગીયો. ગામમાં ને ગામમાં રે'શું તો રોજ આ શેઠને બેશું ને એના રૂપિયા યાદ આવશે ને હેંડું બેવું પડશે. અંદરથી જીવ કોચવાવા માંડયો.

નક્કી કયું ને બેય જણા ગામ છોડીને સામે શે'રમાં આવ્યા. સૌથી પે'લા તો મોચીની દુકાનથી જોડાને ચોપડવા તેલ લેવા ઘાંચીની ઘાણીએ ગીયા. ઘાંચી આમતું તેલ જોખી દેવા ઘાણી ચાલુ મૂકીને અંદર ગીયો.

ઘાંચીના બળદને એકલાં હાડકા રીયાં છે. હલાતું નથી. બળદ થાકીને ટગલો થઈ બેસી ગીયો. ગળામાં બાંધેલો ટોકરો બંધ થયો એટલે ઘાંચી સમજી ગીયો કે બળદ બોલો રઈ ગીયો છે અને પરોણા લઈને તરત ખાર આવ્યો ને માંડયો પરોણાનો વરસાદ વરસાવવા હ્રૂય ખુટલ! ખાવું છે ને કામ નથી કરવું કાં? તું આંઈ કોઈની જાનમાં નથી આવ્યો. આ ઘાણીયું કેણ તારો બાપ કાઢશે? બોલો થાશ કે નહ? ઘાંચીએ બળદનાં નાંકનાં બેય ફેરણાં હાથથી દળાવી દીધા એટલે મુંઝાઈને બળદ બોલો થઈ ગયો ને પડ્ય માથે બે પરોણા પડ્યા એટલે હાલવા માંડયો ને ઘાંચી અંદર ગીયો.

૪૦

[શ્રી આત્માનંદ પ્રકાશ

ઝેય જણા જોઈ રિયા છે. એકને દયા ય આવી, પણ શું કરે? ઝેય વાતું કરે છે કે અરેરે આ બળદની દશા કેવી થઈ છે? આનો આ ભવમાંથી છૂટકારો થાય તો સારું.

આટલું બોલ્યા ત્યાં બળદને વાત્સા ઉપડી. તમારી વાત સાચી છે ભઈ'લા! આમાંથી મારે છૂટકારો થાય ઇની હુ'ય વાટ જોડું છું', પણ હજી થાય એમ નથી. આ ઘાંચી આગલા ભવમાં વાણિયો હતો ને હું દરબાર હતો. મેં આ વાણિયા પાડે'થી બસો રૂપિયા ઇ ભવમાં ઉછીના લીધા હતા. ઇ ભરાય તી' પેલા માતું મોત થિયું ને દેણું માથે રઈ ગીયું. આ ચૂકતે થાય ત્યાં સુધી મારે આ ઘાંચીના પરોણા ને ગાળ્યું ખાવી પડશે.

બાપા! કરમ કોઈને છોડતાં નથી. લેણુ દેણુ તો ચૂકવવી જ પડે છે.

આ સાંભળીને ઝેય જણા તેલ લેવા ઉભા ને રિયા. મંદિરમાં જઈને ભગવાનને અરજ કરવા માંડ્યા કે બાપજી! તમારી પાંહે બધાને હિસાબ ચોખ્ખો રે' છે ઇ અમને આજ સમજાઈ ગીયું છે. અમારા હજાર ગુના માફ કરો ને અમને સાચો રક્તો દેખાડો. આ બળદ માથે થઈ એવી રખડપટ્ટી અમારા માથે નેા થાય એવી દયા કરો.

ઝેય જણાએ મોચીને હાથ જોડીને કીધું કે તમારે જેટલા રૂપિયા કાપવા હોય એટલા કાપી દ્યો પણ આ જોડા પાછા લઈ દ્યો.

રૂપિયા લઈને સીધા શેઠને ઘરે ગયા. વીહ હજાર રૂપિયા પગમાં મૂકીને શેઠને પગે લાગ્યા.

તમારા ભગવાન પલોઠીવાળીને બેઠા છે એમ તમારા રૂપિયામાં પણ દુવારકાનો ધણી બેસી ગીયો છે. અઠવાડિયું અમે તમારા રૂપિયા અમારા ખિસ્સામાં રાખ્યા ઇના બદલામાં અમે આઠ દિ તમારા કામડાં ઉટકીશું ને છાણા વાસીદા કરશું. તમારા દેણામાંથી અમને છોડી દો.... **અણહકનું કોઈને પચતું નથી. લેણુ-દેણુ તો કેટલાય ભવે ચોખી કરવી જ પડે છે.**

આ અવતારમાં ઘાંચીના બળદની જેમ જો કોઈપણ દુઃખના પરોણા પડતા હોય ને જો ગમે એવું કાયમ સાંભળવું પડતું હોય તો સમજી લેવું કે આગલા ભવમાં ગોટા કર્યા છે, આવતા ભવમાં પરોણા ને ગાળ્યું ખાવી નેા હોય તો કોઈનું દેણું માથે ચડાવશો નહ.

“શિવ સંકલ્પમસ્તુ.”

આ વાર્તા વાંચ્યા પછી આપ આપના પ્રતિભાવ જરૂર લખી મોકલશો.

(જૈન શિક્ષણ-સાહિત્ય પત્રિકામાંથી સાભાર....)

વિશ્વ પરિષદમાં ડૉ. કુમારપાળ દેસાઈના પ્રવચનો

જાણીતા સાહિત્યકાર અને જૈનદર્શનના ચિંતક ડૉ. કુમારપાળ દેસાઈને દક્ષિણ આફ્રિકાના કેપટાઉન શહેરમાં યોજાયેલી “પાર્લામેન્ટ ઓફ ધી વર્લ્ડ ઓફ રિલિજિયન્સ”માં પ્રવચન આપવાનું થયેલ. આ અગાઉ તેઓએ ૧૯૯૩માં ચિકાગોમાં યોજાયેલી વિશ્વધર્મ પરિષદમાં જૈન દર્શન વિશે વક્તવ્ય આપ્યું હતું. ડિસેમ્બરમાં યોજાયેલી આ વિશ્વધર્મ પરિષદમાં તેઓએ “હ્યુમન રાઈટ્સ એન્ડ જેનિઝમ” અને “કમ્પેશન ટુવર્ડ્ઝ એનિમલ” એ વિશે વક્તવ્ય આપેલ. એ સમયે ૮૦૦૦ જેટલા વિશ્વના વિચારકો, અધ્યાપકો, વિદ્વાનો તેમજ એકિટ-વિરોધી હાજરીમાં યોજાયેલા ગુદા-ગુદા પરિસંવાદ અને વક્તવ્યોમાં ભાગ લીધેલ

“શ્રી આત્માનંદ પ્રકાશ” માસિક ઉત્તરોત્તર પ્રગતિના
સોપાન સર કરે તેવી હાર્દિક મનોકામના અને શુભેચ્છા સહ...

શુદ્ધ વનસ્પતિ તેલોમાંથી બનાવેલ

ડબલ ડી-ડી સાબુ

તથા

હોલ જૈન સાબુ વાપરો

ઉત્પાદક :

નિરવ સોપ ફેક્ટરી

પ્રેસ રોડ, એલ પી. હાઇસ્કૂલવાળો ખાંચો,

ભાવનગર ૩૬૪ ૦૦૧ : ફોન ૫૧૬૬૪૬

સેલ્સ ડીલર :

લક્ષ્મી સાબુ બંડાર

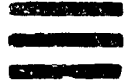
ગોળ બજાર, ભાવનગર ૩૬૪ ૦૦૧

અ હિં સા

: લેખક :

નરોત્તમદાસ અમુલખરાય કપાસી
(એડવોકેટ - મુંબઈ)

બાલુડાઓ પોકાર કરે છે, માતાઓ આક્રંદ કરે છે, પિતાઓ વિલાપ કરે છે, પ્રેક્ષકો હૈયાં ફાટ રુદન કરે છે.

યુદ્ધને ધર્મનું ઊરુદ આપીને અગણિત માનવોની કતલ થાય છે. અગણિત બાળકો અનાથ બને છે, અગણિત માતાઓ વિધવાઓ બને છે અગણિત પિતાઓ પીડિત બને છે.

કોઈ કૂર માનવીના 'અહમ્' ને પોષવા, કોઈ કૂર માનવીની મહત્તાને ઉત્તેજન આપવા કોઈ સ્વાર્થી હૈયાની ભૂખને સંતોષવા, કોઈ વિલાસી વ્યક્તિની વાસનાને વેગ આપવા કતલ થાય છે માનવ જાતની....

સમગ્ર વિશ્વમાં વ્યાપી રહી છે ઘોર હિંસા... હિંસાના તાંડવ નૃત્યો થાય છે નથી કોઈના હૈયામાં કરુણા, નથી કોઈના દિલમાં દયા, નથી કોઈના અંતરમાં માનવ-વાત્સલ્ય.

એક ક્ષણમાં વિશ્વનો વિનાશ થાય એવા શસ્ત્રો સજાઈ રહ્યા છે, એના ઉત્પાદનમાં લાખો લોકોના કરોડો કલાકો ખર્ચાઈ જાય છે એનો ખ્યાલ પણ નથી આવતો.

જ્યાં માનવ હિંસા કર્તવ્ય રૂપ બની ગઈ છે ત્યાં નિરુપમ અહિંસાના ગીતના શુભન ગૂંગળાઈ જાય છે. ત્યાં નિરપરાધી પશુઓની, નિર્દોષ પંખીઓની, જળમાં રમતા મત્સ્યોની રક્ષા માટે થતી વિલાપ-વાણીઓનો આવે છે કરુણ અંત.

માનવ માનવને મારે છે, હૃદય આપતાં પશુઓને ત્રાસ આપે છે, મધુર ગીત શ્રવણ કરાવતાં પંખીઓને ધ્રુજાવે છે.

એ જ માનવ અણુમોલ અહિંસાના ગીત ગાય છે, અહિંસા માટે પ્રશંસાના પુષ્પો વેરે છે, અહિંસાને સર્વોચ્ચ સ્થાન આપે છે. આત્મ-વંચના કરવામાં માનવીની કુશળતા પ્રશસ્ય છે.

જ્યાં હિંસા દ્વારા થતા ધર્મ પરિવર્તનને કર્તવ્ય લેખવામાં આવે છે, જ્યાં લાલચ દ્વારા થતા ધર્મ પરિવર્તનની બોલબોલા ગવાય છે, જ્યાં ધર્મ પ્રચાર માટે રક્તગી સરિતાઓ રેલાય છે, જ્યાં ધર્મની સેવાના નામે મહા-માનવોના બલિદાન અપાય છે, જ્યાં કહેવાતી ધાર્મિક આરાધના માટે પશુઓના બલિ અપાય છે, જ્યાં પવં દિવસોમાં કરોડોની સંખ્યામાં નિર્દોષ પશુઓની કતલ કરવાના આદેશ ધર્મ પ્રવર્તકો દ્વારા અપાય છે ત્યાં બિચારી અહિંસા લાચાર થઈને બેસી ન રહે તો બીજું શું કરે?

અહિંસાનું કીર્તન કરતાં માનવો મત્સ્ય ઉદ્યોગના નામે અગણિત મત્સ્યોનો વિનાશ માનવ હિંતમાં છે એમ પ્રલાપ કરે છે. મુરઘી-વધ સમાજ-હિંતમાં છે એમ પ્રવચનો થાય છે, એને એક પ્રકારની ખેતી તરીકે લેખવામાં આવે છે. ઉત્સવોમાં આનંદ રેલાવવા માટે પ્રાણી-વધ પ્રશસ્ય છે એમ જણાવાય છે

કોઈ સ્વાર્થી સાધવા માટે અહિંસાનો સત્કાર કરે છે, કોઈ રાજ્ય પ્રાપ્તિ માટે અહિંસાનો સિદ્ધાંત અપનાવે છે, કોઈ પ્રશંસા પ્રાપ્ત કરવા અહિંસા-ધર્મના કીર્તન કરે છે, કોઈ વિશ્વ-વલ્લભ બનવા માટે અહિંસાનો અંચળો ઓઢે છે.

બાન્યુઆરી-ફેબ્રુઆરી : ૨૦૦૦૦]

૪૩

સ્વદયા માટે, માનવ દયા માટે, નિર્દોષ પશુ-પંખીઓની દયા માટે, જીવમાત્રને અભય આપવા માટે, જીવમાત્રની રક્ષા માટે, કરુણાની ભાવનાને વેગવંતી બનાવવા માટે, કરુણાની ભાવના દ્વારા જગતમાં શાંતિના રાજ્યની સ્થાપના કરવા માટે અહિંસાનું સેવન કરનાર આત્માઓ વિરલ છે.

પ્રત્યેક પ્રાણીને, પ્રત્યેક માનવને, પ્રત્યેક જીવને વહાલું છે સુખ....એ સૌને સુખદાયી બનાવાના કોડ કોઈ વિરલ આત્માના હૈયામાં હિલોળા મારતાં હશે.

પ્રત્યેક જીવને અણુગમતુ છે દુઃખ એ સૌને દુઃખદાયી બનવાથી દૂર રહેવાના કોડ, કોઈ વિરલ આત્માના હૈયામાં હિલોળા મારતાં હશે.

પ્રત્યેક જીવને ભયથી ત્રાસ થાય છે તે સૌને અભય આપવાના કોડ કોઈ વિરલ આત્માના હૈયામાં હિલોળા મારતાં હશે.

‘મને જીવનનો અધિકાર છે પરંતુ અન્યને જીવન જીવવાનો અધિકાર નથી. મને જીવન જીવવાનો અધિકાર છે, માટે અન્ય જીવનનો અંત લાવવાનો મને અધિકાર છે. મને સુખ વહાલું છે એટલે મારા સુખ માટે અન્ય જીવોએ એમના સુખનું બલિદાન આપવું જોઈએ, મને દુઃખ અપ્રિય છે માટે મને દુઃખ થાય એવું કશું અન્ય જીવોએ કરવું જોઈએ નહિ, મને કોઈ ભય ઉત્પન્ન કરે તો હું ત્રાસ પામું છું. મને મને ભય ન ઉત્પન્ન થાય એ માટે અન્યને ભયથી ત્રાસિત કરવાનો મને અધિકાર છે’.

આ વિચાર સરણીને વધાવે છે આજનું જગત... આ વિચાર-સરણીને અનુસરે છે આજનું જગત....

આ વિચાર-સરણીનું વેદનાભયુ ક્ષણ ભોગવે છે આજનું જગત. રક્તાની સરિતાઓની અશુચિનું પાન કરે છે આજનું જગત. ઘોર

હિંસાના તાંડવ નૃત્યોનું દર્શન કરે છે આજનું જગત. કર્ણ કલ્પાંત કરે છે આજનું જગત

મને સુખ વહાલું છે તેમ અન્યને પણ સુખ વહાલું છે, મને દુઃખ અપ્રિય છે તેમ અન્યને પણ દુઃખ અપ્રિય છે, મને ભય પ્રાપ્ત થવાથી ત્રાસ થાય છે એમ અન્ય પણ ભયથી ત્રાસિત બને છે; મને જીવન જીવવાનો અધિકાર છે તેમ અન્યને પણ જીવન જીવવાનો અધિકાર છે, મને જીવનનો અંત અપ્રિય છે એમ અન્યને પણ જીવનનો અંત અપ્રિય જ છે.

આ વિચાર સરણીને વધાવે છે વિરલ આત્માઓ.... આ વિચારસરણીને અનુસરે છે વિરલ આત્માઓ.. આ વિચારસરણી વ્યક્ત કરે છે વિશ્વ વાત્સલ્ય અને વિશ્વ બંધુત્વ આ વિચારસરણીનું ક્ષણ છે વિશ્વ-શાંતિ. આ વિચારસરણીનું ક્ષણ છે, સુખી વિશ્વ.... આ વિચારસરણીનું ક્ષણ છે વેદના રહિત વિશ્વ. આ વિચારસરણીનું ક્ષણ છે નિષ્પાપ વિશ્વ. આ વિચારસરણીનું ક્ષણ છે પરંતુ બંજન વિશ્વ. આ વિચારસરણીનું ક્ષણ છે સંપ તથા જંપ. આ વિચારસરણીનું ક્ષણ છે દીર્ઘ જીવન.

માનવી જે આપે છે તે તેને અનેકગણું થઈને મળે છે. અનાજનો એક કણ જે પૃથિવિને આપે છે, તેને ઢગલાબંધ આનાજ પૃથિવિ આપે છે. જે અન્યને અદ્ય સુખ આપે છે તેને ઢગલા બંધ સુખ મળે છે, જે અન્યને અદ્ય પણ દુઃખ આપે છે, તેને મળે છે ઢગલાબંધ દુઃખ.... જે અન્યને જીવન આપે છે તેને મળે છે સુદૃઢ જીવન. જે અન્યને મૃત્યુ આપે છે તેને મળે છે ક-સમયનું મૃત્યુ-એક નહિ પણ અનેક.... જે ગર્ભપાત કરે છે તેને મળે છે અનેક ગર્ભપાત. જે બાળકને માતા વિહોળું બનાવે છે, તેને બાલ્ય વયમાં મળે છે માતાનો વિયોગ માત્ર એક જન્મમાં નહિ પરંતુ અનેક જન્મોમાં બાળકને જે પિતા વિહોળું બનાવે છે તે બને છે

૪૪

[શ્રી આત્માનંદ પ્રકાશ

પિતા વિહાણો. એક જન્મમાં નહિ પણ
અનેક જન્મમાં....

જે અન્યને સુખ આપે છે તેને મળે છે
અનેકગણ સુખ. માત્ર આ જન્મમાં નહિ,
અન્ય જન્મોમાં પણ....

અહિંસાનું ફળ છે મીઠું અને મધુર,
અહિંસાનું ફળ છે આનંદ-આનંદ, સુખ-સુખ,
અને શાંતિ-શાંતિ આપનારું.

અહિંસાનું સામ્રાજ્ય સર્વત્ર સ્થપાય અને
સૌ એના ફળને આસ્વાદ્ય અનુભવે એ જ ભાવના.

ક

રોકાણકારો માટે અમુદ્ય તક

ભાવનગર નાગરિક સહ. ઝેંક લી.

હેડ ઓફીસ : ૧૪, ગંગાજળીયા તળાવ, ભાવનગર

ફોન : ૪૨૬૦૭૦-ફેક્સ નં. (૦૨૭૮) ૪૨૩૮૮૬

~~~~~: શા ખા ઓ : ~~~~~

ડોન-કૃષ્ણનગર ♦ વડવા નેરા ચોક ♦ રૂપાણી - સરદારનગર ♦ ભાવનગર-પરા
ફોન : ૪૩૬૭૮૨ ♦ ફોન : ૪૨૫૦૭૧ ♦ ફોન : ૫૬૫૬૬૦ ♦ ફોન : ૪૪૫૭૬૬

રામમંત્ર મંદિર ♦ ઘોઘા રોડ શાખા ♦ શિશુવિહાર સર્કલ

ફોન : ૫૬૩૮૩૨ ♦ ફોન : ૫૬૪૩૩૦ ♦ ફોન : ૪૩૨૬૧૪

સલામત રોકાણ આકર્ષક વ્યાજ સાંદ્ર સફરતા

૩૦ દિવસથી ૬૦ દિવસ સુધી	૭ ટકા	શેર ભંડોળ	૩.૭૫ કરોડ
૬૧ દિવસથી ૧૭૬ દિવસ સુધી	૮ ટકા	ડીપોઝીટ	૧૬૩.૮૮ કરોડ
૧૮૦ દિવસથી ૧ વર્ષની અંદર	૯ ટકા	ધિરાણ	૮૭.૬૩ કરોડ
૧ વર્ષથી ૨ વર્ષની અંદર	૧૧ ટકા	રીઝર્વ ફંડ તથા અન્ય ફંડો	૨૧.૨૦ કરોડ
૨ વર્ષથી ૫ વર્ષની અંદર	૧૧.૫ ટકા	વર્કીંગ કેપીટલ	૨૬૩ કરોડ ઉપરાંત
૫ વર્ષ કે તે ઉપરાંત	૧૨ ટકા	: વધુ વિગત માટે ઝેન્કમાં ફોન મળો :	
૭૨ માસે ડબલ			

વેણીલાલ મગનલાલ પારેખ-ચેરમેન

એમ. એ. ખાધડીયા

નિરંજનભાઈ દલપતરામ દવે

જનરલ મેનેજર

ઝેંકન્ટ મેનેજીંગ ડીરેક્ટર

જેઓ અનંત શુભના ભંડાર છે, ચોત્રીસ અતિશયોના ધારક છે તથા
માનવ જાતિના મહાન ઉદ્ધારક છે, તે શ્રી અરિહંત દેવોને અમારી
કોટિ કોટિ વંદના હો....

“ શ્રી આત્માનંદ પ્રકાશ ” માસિક ઉત્તરોત્તર પ્રગતિના સોપાન સર કરે
તેવી હાર્દિક મનોકામના અને શુભેચ્છા સાથે....

મેસર્સ કાંતિલાલ મગનલાલ શાહ

કાપડના વેપારી

મેઇન રોડ, જોરાવરનગર-૩૬૩૦૨૦ (જિ. સુરેન્દ્રનગર)

ફોન : (STD. Code-૦૨૭૫૨)

એક્સિઝ : ૨૨૮૪૨ / ૨૩૩૨૪ રેસી. ૨૨૦૫૬ / ૩૧૫૨૩

કોરસ ટાઇલ્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ

નવાગામ, થાનગઢ-૩૬૩૫૩૦ (જિ. સુરેન્દ્રનગર)

ફોન : ૨૦૮૧૧ રેસી. ૨૦૫૬૫ (STD. Code-૦૨૭૫૧)

Trade Mar No. 750822

Copy Right No. 56029/99

શુદ્ધ વનસ્પતિ તેલોમાંથી બનાવેલ એકમાત્ર

વિજયનો

જૈન સાબુ

વાપરો

અધિકૃત વિકેતા :

વિજય એજન્સી

ફોન : ૪૨૬૭૨૮

વિજય સેલ્સ કોર્પોરેશન

ફોન : ૫૧૬૭૮૨

ઉત્પાદક :

વિજય સોપ એન્ડ

ડીટર્જન્ટ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ

મોતીતળાવ રોડ, કુંભારવડા,

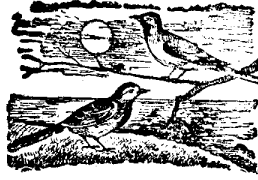
ભાવનગર-૩૬૪૦૦૬

ફોન O. ૫૧૦૪૬૧ R. ૫૬૨૨૮૬

J

માનવતા શત્રુતાને નથી ઓળખતી !....

લેખક : લક્ષ્મીચંદ છ. સંઘવી

દુશ્મન પણ જો દિલાવર હોય તો એ મહાન છે. મિત્ર પણ જો દગાખાજ હોય તો એ અધમ છે. નેક ઝિદ્દાદિલી જ વીરતાનું પ્રતીક છે.

શીખ અને મોગલ સેનાઓ વારંવાર જંગે ચઢતી હતી. મોગલો સત્તાભૂખ્યા હતા અને શીખો સ્વમાનથી, શૂરાતનથી વતનરક્ષા કરતા હતા.

એવાજ એક ભીષણ સંઘામની આ વાત છે. શીખ સેના પૂરી તાકાતથી મોગલોના આક્રમણને ઉત્તર આપી રહી હતી. તેમનું નેતૃત્વ ગુરુ ગોવિંદસિંહ કરી રહ્યા હતા ગુરુ ગોવિંદસિંહનું નેતૃત્વ સૈનિકોને ઉત્સાહ અને જોશનું બળ આપતું હતું. મોગલ સેના ખૂબ વિશાળ હતી અને તેની પાસે શસ્ત્ર-અસ્ત્ર પણ વ્યાપક પ્રમાણમાં હતા. શીખ સેના પાસે સૈન્યબળ તો ઓછું હતું, શસ્ત્રોની પણ ઓછાપ હતી. પરંતુ આ શીખ સૈનિકો કેંઈ પગારદારી સૈનિકો નહોતા. રૂઢી ધર્મબાવના અને વતનરક્ષા ખાતર મરી ફીટવાની તમન્ના તેમના હૈયે વસેલી હતી.

યુદ્ધમાં બંને પક્ષે ઘણા સૈનિકોની ખુવારી થઈ હતી. કેટલાક તો ઘવાયેલી હાલતમાં પડ્યા હતા.

શીખ સેનામાં કનૈયા નામનો એક સૈનિક હતો.

રણમેદાનમાં ઘવાયેલા સૈનિકોની તે સારવાર કરતો, તેમને પાણી પીવડાવતો અને આશ્વાસન પણ આપતો.

પરંતુ એમણે જોયું કે સામેના મોગલ સૈનિકો પણ પાણી વિના તરફડી રહ્યા હતા. કનૈયાએ શીખ સૈનિકોને તો પાણી પીડાવ્યું

પણ પછી મોગલ સૈનિકોને પણ પાણી પીવડાવવાનું શરૂ કર્યું.

આ જોઈને કેટલાક શીખ સૈનિકો નારાજ થયા. જે મોગલો આપણા શત્રુ છે અને આપણને હરાવવા જંગે ચડ્યા છે તેમને પાણી પીવડાવવાની વળી શી જરૂર ? તેમણે કનૈયાને કહ્યું. ‘અરે, તું આ શું કરે છે ? જોતો નથી, મોગલ સૈનિકો તો આપણા શત્રુઓ છે, તેમને પાણી પીવડાવીને તેમની સેવા કરવાનો શો અર્થ ?’

કનૈયાએ કહ્યું, ‘માનવતા શત્રુતાને નથી ઓળખતી.’

આ સાંભળીને તો શીખ સૈનિકો વધુ અકળાયા. તેમણે ગુરુ ગોવિંદસિંહ પાસે જઈને ફરિયાદ કરતાં કહ્યું. ‘આપણો કનૈયા શત્રુઓમાં ભળી ગયો લાગે છે !’

એવું તમે કેવી રીતે કહી શકો છો ? ગુરુ ગોવિંદસિંહે પૂછ્યું, ‘કનૈયા યુદ્ધભૂમિ ઉપર ઘવાયેલા મોગલ સૈનિકોને પણ પાણી પીવડાવે છે !’

‘ઓહ ! એ વાત છે ?’

‘હા, એને યોગ્ય શિક્ષા કરવી જ જોઈએ.’ ફરિયાદી સૈનિકોએ રોષ પૂર્વક કહ્યું.

‘જાઓ, એ કનૈયાને હમણાં જ ગોલાવીને મારી સામે હાજર કરો.’

સિપાઈઓ ગયા અને થોડી વારમાં કનૈયાને લઈને ગુરુ ગોવિંદસિંહ સમક્ષ ઉપસ્થિત થયા.

બા-સુઆરી-ફેબ્રુઆરી : ૨૦૦૦]

૪૭

શુરુ ગોવિંદસિંહે જોયું તો કનૈયાના ચહેરા ઉપર કોઈ જ ભય નહોતો. તેમણે પૂછ્યું, 'કનૈયા, તારી સામે ફરિયાદ છે તે સાચી છે?'

'ફરિયાદ સાચી છે કે ખોટી એ તો આપે જ નક્કી કરવાનું ને!' કનૈયા જોલ્યો.

'ગદારીની સજા મોત હોય, એ તો તું જાણે છે ને?'

'હા ગદારીની સજા તો મોત જ હોવી જોઈએ. પરંતુ હું નમ્રભાવે કહેવા માગું છું કે મેં કોઈ જ ગદારી કરી નથી' દહસ્વરે કનૈયા જોલ્યો.

'તો શું તું મોગલ સૈનિકોને પાણી પીવડાવતો હતો, એવી તારી સામેની ફરિયાદ ખોટી છે?'

'જી નહીં! એ ફરિયાદ સાચી છે, પણ એમાં ગદારી ક્યાં આવી? ગદાર તો એ છે કે જે ફરજ ચૂકે...કર્તવ્યની ઉપેક્ષા કરે'

'દુશ્મનોને પાણી પીવડાડીને તેમને જીવા-

ડવા એ શું તારું કર્તવ્ય છે? એ શું તારી ફરજ છે?'

'ગુસ્તાખી માફ કરજો, પરંતુ સત્ય વાત એ છે કે માનવતા જગતને સૌથી મોટો ધર્મ છે અને માનવતા કદીય શત્રુતાને ઓળખતી નથી. આપ તો શીખ સેનાના માત્ર સેનાપતિ જ નથી, ધર્મશુરુ પણ છો. આપને હું ગદાર લાગુ છું?'

કનૈયાની વાત સાંભળીને શુરુ ગોવિંદસિંહ પળભર એને તાકી જ રહ્યા. પછી તેને વડા-લથી લેટી પડ્યા અને જોલ્યા નહીં કનૈયા! તું ગદાર નથી! તારી ભાવના બદલ મને ગૌરવ છે. તું સાચો માનવ છે.

શુરુ ગોવિંદસિંહે સૈનિકો તરફ જોઈને કહ્યું, ભાઈઓ! શીખ ધર્મ એની વીરતા માટે જગતમાં જાણીતો છે. આપણે સૌએ પ્રસન્ન ભાવે કનૈયાને ગિરદાવવો જોઈએ, તેની ભવનાની વિશાળતાને સમજવી જોઈએ...!

'દષ્ટાંત રતનાકર'માંથી જનહિતાથે સાબાર....

જેમની ભક્તિ સર્વ પ્રકારનાં ભયોનું ભંજન કરનારી છે

અને

સકલ મનોરથની સિદ્ધિ કરનારી છે.

તેવા

શ્રી અરિહંત દેવોને અમારી કોટિ કોટિ વંદના હો.

❧

'શ્રી આત્માનંદ પ્રકાશ' માસિક ઉત્તરોત્તર પ્રગતિના સોપાન સર કરે તેવી હાદિક મનોકામના અને શુભેચ્છા સાથે....

Indchem Marketing Corporation

32, Shamaldas Gandhi Marg,
Saraf Mansion, Mumbai-400 002
Phone : 2617367-68

આશિર્વાદ આવા માંગો ....

સે'કડો વર્ષોથી હજારો નદીઓનો સાગરમાં પ્રવેશ થયો છતાં
આજની તારીએ ય સાગર નદીઓને પોતાનામાં સમાવવા તૈયાર છે....
એ જ રીતે હે પ્રભુ ! ગમે તેટલા વર્ષો સુધી ગમે તેટલી વાર
તારા શુભોની કથા સાંભળું તોય મારા કાન હંમેશા
એ સાંભળવા તત્પર રહે એ જ આશિર્વાદ તારી પાસે માંગુ છું....

દૂરીયાँ...નજદીકીયાँ
બન ગડ...

મેન્યુ.
ગોરન ફાર્મા પ્રા. લિ.
સિહોર-૩૬૪ ૨૪૦
ગુજરાત

શ્રી આત્માનંદ સભા

દ્વારા પ્રકાશિત

“ શ્રી આત્માનંદ પ્રકાશ ”

રૂપી

જ્ઞાન દિપક

સદા

તેજોમય રહે

તેવી

હાદિંક

શુભેચ્છાઓ....

રજસ્ત્રેશન ઓફ ન્યુઝ પેપર્સ (સેન્ટ્રલ)

- ૪ નિયમ ૮ પ્રમાણે

“શ્રી જૈન આત્માનંદ પ્રકાશ”

સંબંધમાં નીચેની વિગતો
પ્રગટ કરવામાં આવે છે.

૧. પ્રસિદ્ધ સ્થળ : શ્રી જૈન આત્માનંદ સભા,
ખારગેઈટ, ભાવનગર-૩૬૪ ૦૦૧
૨. પ્રસિદ્ધ કેમ : દરેક અંગ્રેજી મહિનાની
સોળમી તારીખ.
૩. મુદ્રકનું નામ : શાહ ભરતકુમાર છોટાલાલ
કયા દેશના : ભારતીય
ટેકાણું : સાધના મુદ્રણાલય,
દાણાપીઠ પાછળ, ભાવનગર-૩૬૪ ૦૦૧
૪. પ્રકાશકનું નામ :
શ્રી જૈન આત્માનંદ સભા, વતી
પ્રમોદકાંત ખીમચંદ શાહ
કયા દેશના : ભારતીય
ટેકાણું : શ્રી જૈન આત્માનંદ સભા,
ખારગેઈટ, ભાવનગર-૩૬૪ ૦૦૧
૫. તંત્રીનું નામ :
શ્રી પ્રમોદકાંત ખીમચંદ શાહ
કયા દેશના : ભારતીય
ટેકાણું : શ્રી જૈન આત્માનંદ સભા,
ખારગેઈટ, ભાવનગર-૩૬૪ ૦૦૧
૬. સામાયિકના માલિકનું નામ :
શ્રી જૈન આત્માનંદ સભા,
ખારગેઈટ, ભાવનગર-૩૬૪ ૦૦૧

આથી હું પ્રમોદકાંત ખીમચંદ શાહ જાહેર
કરું છું કે ઉપરની આપેલી વિગતો મારી
જાણ તથા માન્યતા મુજબ બરાબર છે.

તા. ૧૬-૨-૨૦૦૦

પ્રમોદકાંત ખીમચંદ શાહ

માતા-પિતાની છત્ર છાયા

હયાત માત-પિતાની છત્ર છાયામાં
બહાલપનના એ વેણુ જોલીને, નીરખી લેજો.
હોઠ અડધા ખીડાય ગયા પછી
ગંગાજળ મૂકીને શું કરશો?...
અંતરના આશિર્વાદ આપનારને
સાચા હૃદયથી એક ક્ષણુ ભેટી લેજો.
હયાતી નહીં હોય ત્યારે નત મસ્તકે
છખીને નમન કરીને શું કરશો....
કાળની થપાટ વાગશે, અલવિદા એ થઈ જશે,
પ્રેમાળ હાથ પછી, તમારા પર કદિ નહીં ફરે.
લાખ કરશો ઉપાય તે વાતસલ્ય દહાવો નહીં મળે
પછી દિવાન ખંડમાં તસ્વીર મૂકીને શું કરશો....
માતા-પિતાનો ખબરો ભાગ્યશાળી સંતાનને મળે
અડસઠ તિરથ તેના ચરણોમાં બીજા તિરથના ફરશે
સ્નેહની ભરતી આવીને ચાલી જશે પલમાં
પછી કીનારે છીપલાં વીણીને શું કરશો....
હયાત હોય ત્યારે, હૈયુ તેનું ઠારજો;
પાનખરમાં વસંત આવે, એવો વ્યવહાર રાખજો.
પંચભૂતમાં ભળી ગયા પછી આ દેહના
અસ્થિને ગંગામાં પધરાવીને શું કરશો....
શ્રવણ બનીને ઘડપણની લાકડી તમે બનજો
હેતથી હાથ પકડીને ક્યારેક તીર્થ સાથે ફરજો
માતૃદેવો ભવ, પિતૃદેવો ભવ, સનાતન સત્ય છે
પછી રામનામ સત્ય છે જોલીને શું કરશો....
પૈસા ખર્ચતા સઘળું મળશે, મા-બાપ નહીં મળે
ગયો સમય નહીં આવે, લાખો કમાઈને શું કરશો.
પ્રેમથી હાથ ફેરવીને ‘બેટા’ કહેનાર નહીં મળે,
પછી ઉછીનો પ્રેમ લઈને, આંસુ સારીને શું કરશો.

પ્રાપ્તિસ્થાન : એચ જે. મોદી

એચ.આઈ.જી.-૧૫, શાસ્ત્રીનગર, ભાવનગર

Shree Atmanand Prakash □ જાન્યુ-ફેબ્રુ. : ૨૦૦૦ □ Regd. No. GBV. 31

ઇન્દ્રિયો પર પ્રભુત્વ

સ એવ ધીરો બલવાન્ સ એવ
સ એવ વિદ્વાન્ સ પુનર્મહાત્મા ।
નિજેન્દ્રિયાણામુપરિ પ્રભુત્વં
સંસ્થાપિતં યેન મનોજયેત ॥

卐

- ☒ તેજ ધીર છે, તેજ બલવાન્ છે,
તેજ વિદ્વાન્ છે અને તેજ મહાન્
આત્મા છે, જેણે પોતાના મનને વિજય
સાધીને પોતાની ઇન્દ્રિયો પર પોતાનું
પ્રભુત્વ સ્થાપિત કર્યું છે.

卐

- ☒ He alone is courageous, he
alone is vigorous, he alone
is learned and he alone is
a saint who has got mas-
tery over his senses by
subduing his mind.

પ્રતિ,

From,

શ્રી આત્માનંદ મકાશ

૨. શ્રી જૈન આત્માનંદ સભા

આરોગેષ્ટ, ભાવનગર-૩૬૪ ૦૦૧

તાંત્રી : શ્રી પ્રમોદકાન્ત ખીમચંદ શાહ
પ્રકાશક : શ્રી જૈન આત્માનંદ સભા, ભાવનગર
મુદ્રક : સાધના મુદ્રણાલય, દાણાપીઠ પાછળ, ભાવનગર

